

מולין יקדין ויהיושים נפלאים מלוקט מדברות קדשו ותורתו של רבי הוד חי אביהצירא שליט"א

מילה רא

חזרתא

חזרתא דאורייתא
יסוד חדש ונפלא על הפרשה

אהרן הכהן נשאר תמיד בהתלהבותו הראשונה

לזאת נאמר על אהרן 'שלא שינה' וממילא בא לו תמיד השגות חדשות כמו שדרשו (ברכות מ.) 'אם שמוע' (שמות טו כז) בישן 'תשמע' (שם) בחדש.

בכל יום יש לו לאדם להתלהב בעבודת ה' כמו בפעם הראשונה

מחמת חשיבות הדבר לעבודת ה' יש לנו לעמוד על הדבר ולבארו באר היטב, מבאר חפרוה שרים רבותינו הקדושים שבכל דור ודור. הנה כל דבר בתחילת עניינו יש בו טעם והתעוררות וכשחולף זמן מתיישן הדבר אצלו ויורד הטעם שהיה לו בתחילה, ועל כך כתב **הרוקח** (הקדמה) שאין דבר חזק כמו החסידות בתחילה, כי האדם מתעורר ביותר בראשית עבודתו בחיות והתלהבות.

אמנם נצרך האדם להתעורר תמיד בהתחדשות כאילו הוא דבר חדש, כדאיתא בספרי (ראה פי נח): 'אשר אנכי נותן לפניכם היום' (דברים יא לב), יהיו חביבים עליך היום כאילו היום קיבלתם אותם מהר סיני, יהו רגילים בפניכם כאילו היום שמעתם אותם. לפיכך פתח רש"י בתחילת התורה בשאלה 'מה טעם פתח בבראשית', ונקט לשון 'טעם', להורות על הטעם הטוב שיש בתחילת ההתחדשות, ולעורר לב האדם להתחדש תמיד שלא יתיישן הטעם הטוב של ההתחלה.

לשמור תמיד את הטעם הטוב שבהתחדשות

כאשר מתחדש אצלו הדבר בכל יום נעשית עבודתו בחיות והתלהבות, כמו שכתב **השל"ה הקדוש** (אחרי דרך חיים) על הפסוק (ויקרא יח ה) 'אשר יעשה אותם האדם וחי בהם אני ה', רמז שיעשה האדם כל מעשיו ועבודתו בזריזות נפלאה, וזהו 'וחי בהם' כלומר בחיות ורענונות. ובכל זמן יוסיף בעצמו עוז ותעצומות לבלתי לעמוד על מקומו משכבר הימים, אלא יתגבר להיות תמיד מוסיף והולך לחדש דרכים בעבודת ה', וזהו הרמז בפסוק (דברים טז כא) 'ולא תקים לך מצבה', שלא תהיה עבודתו בדרך קביעות כדבר הניצב על מקומו, כי לכל שעה יש עבודה מיוחדת לאותה העת, ויתחדש תמיד בעבודת ה' כדי לתקן בכל זמן התיקון הראוי באותו הזמן.

ולא שינה מההתעוררות שהיתה לו בתחילה. ואלו דבריו (תרלי"ה ד"ה ויעש): 'ויעש כן אהרן' שלא שינה. יש לפרש כי עשה מעשה המצוה כל ימי חייו בכוונה ורצון אחד. כי דרך כל אדם, שבהתחלה מתעורר לטוב, אחר כך נשכח ממנו, וצריך לחפש התעוררות באופן אחר תמיד. והאמת כי ההתפעלות הראשון הוא המובחר.

ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרתיקה כאשר צוה ה' את משה (אח). פירש רש"י: 'ויעש כן אהרן' להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. וכי מי יעלה על ליבו לחשוך באהרן קדוש ה' שחלילה שינה ממה שנצטווה. אך בדברי השפת אמת מצאנו נוחם לנפשנו שביאר ענין 'שלא שינה' שהיה דומה בעיניו תמיד כמי שעתה הצטווה

מילתא דפליאה

הבוטח בה' אינו חסר מאומה

והאספסוף אשר בקרבו התאוה וישבו ויבנו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר (א). המאמין בה' יתברך ובוטח בו אינו מתלונן על שום דבר בעולם, ותמיד הוא משנן לעצמו 'היפלא מה' דבר' (בראשית יח יד), 'היד ה' תקצר' (פסוק כג), ודומה בעיניו שיש לו כל צרכו בלי שום מחסור, ככתוב (תהלים לד יא) 'ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב'. גם אם הוא כן מרגיש בחיסרון מסוים הרי שהוא נותן אל ליבו שבודאי כך היא טובתו, כי אם באמת היה נצרך לאותו עניין בודאי לא היה הקב"ה מונע זאת ממנו, שכן 'אין מעצור לה' להושיע ברב או במעט' (שמואל א' יד א).

על כך מברך כל אחד מישראל בכל בוקר 'שעשה לי כל צרכי', ובודאי אין זו ברכה לבטלה, ואכן הקב"ה עושה כל צרכי האדם, ואם חסר לו דבר מה, הרי זה סימן שאינו נצרך לו ואין זה בכלל מחסורו שהרי 'אין מחסור ליראיו' (תהלים לד ז).

זהו שמצינו בפרשת המתאוננים 'האספסוף אשר בקרבו התאוה תאוה', האספסוף הם הערב רב שהתלוננו על ה' יתברך, אבל בני ישראל הכשרים לא היו להם שום טענות על הנהגת ה' בעולמו ובטוהים היו שאין להם שום מחסור וכל צרכיהם ניתנים להם מיד ה' הרחבה והמלאה. וכלשון הרה"ק **רבי נפתלי מרופשיץ ע"ה** (זרע קודש ד"ה והאספסוף): שהערב רב התאוה ולא ישראל, כי איך שייך תאוה בבעל אמונה, כיון שבכל דבר שחסר לו אומר מסתמא איני צריך לזה, דאם לא כן, הלא אני אומר ומברך לו יתברך שמו 'העושה לי כל צרכי', ואם היה צריך לי הדבר בודאי היה לי.

אמונה תמימה כמו פתי

זהו יסוד הביטחון להאמין בלב שלם כי כל מה שיש לי וכן מה שאין, הכל מוכתב מלמעלה והכל לטובתי, ואף אם נראה כי חסר הוא משהו יש לו להאמין בפשיטות כי ה' יתברך 'עשה כל צרכי' ואינו חסר דבר. ובזה השתבח **הבעל שם טוב הקדוש** ואמר קודם הסתלקותו, מניח אני כל חכמתי ותבונתי כדי להאמין בה' באמונה פשוטה ותמימה. ואפילו שכתוב (משלי יד טו) 'פתי יאמין לכל דבר', מכל מקום אינו חושש להיות פתי, שכן כתוב (תהלים קטז ו) 'שומר פתאים ה''. ומן השמים בודאי ישמרו על הבוטח על ה' ומשליך כל יתבו עליו, שלא ייכשל מחמת אמונתו.

ברזא דאח"ד רמזים נפלאים על סדר הפרשה

למה נגרע - הארת קרבן פסח שני

חיותם. אלא שכאשר מקיים אדם מצוה יש לו לעשות זאת כחלק מבני ישראל ולבטל עצמו לכלל, כי בכלל ישראל כשאחד עושה מצוה הרי שהוא מזריח אורה לכל הכלל שירגישו אף הם התעוררות מהמצוה, ואז הגם שהוא עצמו לא עושה את המצוה, נותנת לו המצוה חיות מחמת שבכללות ישראל נעשתה המצוה.

ולכך גם תיקנו לומר קודם קיום המצוות 'בשם כל ישראל', כי שורש המצוות בקדושת התורה אשר אורייתא קודשא בריך הוא וישראל חד אינון (זוהר אחרי עג), וכשאישי מישראל מקיים מצות התורה הרי שמתאחד עם כלל ישראל, כי המצוה בשורשה חד היא עם ישראל, ולכך גדול כוח כלל ישראל להרגיש בכל מצוה שעושה כל אחד ואחד מישראל. ואף אם חיסר המצוה אף הוא יש לו תקנה באמצעות המצוה שנעשית בכלל ישראל.

מכאן עלתה שאלתם ובקשתם **למה נגרע** הלא עשינו את המצוה המוטלת עלינו ובשל כך לא היה באפשרותנו לעסוק במצות קרבן פסח, ממילא ראויים אנחנו שנרגיש את קדושת מצות קרבן פסח ע"י שנעשתה מצוה זו בעם ישראל, ומדוע אפוא לא הרגשנו בנפשנו שום הארת מצוה בתוך כלל ישראל.

לא הרגישו הקדושה כי מוכנה להם מצות פסח שני ובה ירגישו הקדושה

ועל זה בא התירוץ בדברי משה ויאמר אליהם משה עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם, רצונו לומר, מה שאתם מרגישים כחיסרון במצות קרבן פסח אינו מחמת גריעותכם, אלא שרצה הקב"ה לחדש מצות קרבן פסח שני על ידיכם. צודקת אם כן הרגשתכם שלא נכללתם בהארות היורדות למקיימי מצות קרבן פסח, אך לסיבה טובה שתקריבו קרבן פסח שני, ולכן אינכם בבחינת 'מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו', וגם אינכם נזקקים לצאת ידי חובתם בתוך כלל ישראל, אלא מצותכם היא להקריב את הקרבן בזמנו בחודש אייר ואז תזכו להשגה שלמה הראויה למקריבי פסח שני.

למה נגרע מתוך כלל ישראל **לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו**. וכאשר ראה משה רבינו ע"ה שפלות רוחן ולבבם הנדכה באשר אין ביכולתם לקיים מצות ה', היה מובטח משה שיבוא אליו הדיבור בזכותם, כדכתיב (תהלים נא ט) 'לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה'. ולזה אמר להם משה רבינו 'עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם', 'לכם' דייקא, דבעבורכם בטח יבא אלי הדיבור.

טענתם שלא הרגישו הארות המצוה

אנשים גדולים אלו שנמנע מהם להקריב קרבן פסח בזמנו, השכילו להרגיש בנפשם הגבוהה שלא זכו למדרגת 'מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו', וכפי שביאר בזה **התפארת שמואל** על פי דברי הרבי הזקן רבי יצחק מוורקא ע"ה במאמר חז"ל (בי"ק כח): 'אונס רחמנא פטריה', היינו מה שהוא אנוס ואינו יכול לכוון בכל הכוונות הראויות, 'רחמנא פטריה', ה' יתברך מעלה עליו כאילו כיוון בכל הכוונות הראויות וכביכול כאילו ה' יתברך עשה בעדו.

זהו ששאלו **למה נגרע**, הלא אנוסים היינו, ובודאי ה' יתברך עשה בעבורנו, אם כן צריכים אנחנו להרגיש את האורות הקדושים ממצוה זו, ולמה **נגרע**, מדוע נרגיש בנפשנו הגריעות כמקדם ונחסר לנו מצות קרבן פסח.

היה לנו להרגיש הארות המצוה ממעשה כלל ישראל

עוד הוקשה להם כי לא היתה מניעתם אלא מחמת היותם עוסקים במצוה, אם בנשיאת ארונו של יוסף ואם בנשיאת נדב ואביהוא כמצות משה רבינו, והיו ראויים להיות נכללים יחד עם כלל ישראל. שכידוע קיום כל מצוות התורה אינו מתאפשר לכל אדם, אם ישראל הוא הלא אין נוהגים בו מצוות הכהנים ושבת לוי, וכן ישנם מצוות הנוהגות רק אם מזדמנות לו, כשילוח הקן ושילוח עבדים, וכגירושין וחליצה.

אם כן כיצד מקבל האדם את חיותו, הלא רמ"ח מצוות עשה הינם כנגד רמ"ח איברים ושס"ה מצוות לא תעשה כנגד שס"ה גידים שבאדם והם הנותנים

ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא, ויקריבו לפני משה ולפני אהרן ביום ההוא. ויאמרו האנשים ההמה אליו אנחנו טמאים לנפש אדם, למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו בתוך בני ישראל. ויאמר אליהם משה עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם (ט) (ח-ו).

פרשה זו יפה נדרשת ויפה נתלבנה בדברי צדיקים וכתביהם. תחילה הקשו המפרשים, הלא טענת האנשים הטמאים תמוהה, שכן הם עצמם מסבירים 'אנחנו טמאים לנפש אדם', אם כן מהי השאלה 'למה נגרע', הלא ברור הוא הדבר שמחמת היותם טמאים אין הם ראויים להקריב את קרבן ה'.

שאלה נוספת נשאלה בבית המדרש, הרי בגמרא (ברכות ו) נאמר, חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, אם כן על מה זעקתם 'למה נגרע' הלא כלל לא נגרעו, שכן מעלה עליהם הכתוב כאילו עשו בפועל.

אנשים גדולים אלו הרגישו שפלות בנפשם ולכך היה מובטח משה שישמע מפי הגבורה

הנראה הוא, כי שאלה אחת מתורצת בשניה. אותם אנשים טמאים היו אנשים גדולים מאוד, מבחירי דור דעה, והם מישראל ואלצפן שעסקו בקבורת נדב ואביהוא, או שהיו נושאי ארונו של יוסף במדבר (סוכה כה). עדות לגדלותם נחזה בדברי יחזקאל (ד"ה ויאמרו) שהקשה בדברי משה רבינו ע"ה 'עמדו ואשמעה', ופירש רש"י, אמר להם 'עמדו ואשמעה', כתלמיד המובטח לשמוע מפי רבו. אשרי ילוד אשה שכן מובטח, שכל זמן שהיה רוצה היה מדבר עם השכינה, עכ"ל. ולכאורה יש לתמוה על משה רבינו ע"ה שהיה עניו מאד מכל האדם, כמו שכתוב (להלן יב א) 'והאיש משה עניו מאד', שאמר בלשון הזה 'עמדו ואשמעה', שיש בזה התנשאות קצת שהוא מובטח לשמוע הדיבור בכל עת.

אך העניין כך הוא, דהאנשים הטמאים בפסח ראשון באו במרת נפשם לפני משה רבינו ע"ה, ואמרו בלב נשבר ונדכה

בזילין יקרדין

פרקי הדרכה ועבודה ה'

על סדר פרקי אבות

עבודת האדם בעולם הזה ככהן גדול בקודש הקדשים

'דע מה למעלה ממך' - 'שמן על ראשך אל יחסר'

בזה נבוא לביאור דברי משנתנו 'הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה, דע מה למעלה ממך' שיודע מה למעלה ממנו ומהו הדבר העומד על ראשו, הוא השמן אשר 'על ראשך אל יחסר', וזוכר מזה 'בכל עת' ערב ובוקר וצהרים, אזי נשארים 'בגדיך לבנים' והפתילה מוכנה להדלקה, נר נשמתו מאיר בכל זמן, ומהלך בזהירות כמו שיש על ראשו צלוחית שמן שכל סטיה עלול להישפך, וכך זוכר גם שיום יבוא ויקרא לפני מלכו של עולם ומכין עצמו כראוי. ידיעה זו היא אכן הגורמת 'שאין אתה בא לידי עבירה'.

ראה דברי הרה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין (פרי צדיק פר' תולדות אות ט): והנה האדם גם בהיותו חי בגוף יכול לראות עצמו כאילו אינו בגוף. וכן אדם יכול לראות עצמו כאילו נפשו מוכנת לצאת מגופו מיד ואז יסולק ממנו כל מחשבות הגשמיות. ויכין לבו רק להכין עצמו לילך לעולם הנשמות. ומי ששב מחמת שבאמת נדמה לו כמו שנפטר מהעולם זהו עושה תשובה בתכלית השלימות. וכמו שאומרים מבן הרב רבי ר' אלימלך זצוקללה"ה ששאלוהו מה ציוה אביו לפני מותו, והשיב שכל ימיו היה מצוה לפני מותו, שהחזיק עצמו כל ימיו כנוטה למות ושהוא מוכן לילך לעולם הנשמות.

והנה בנר יש את השמן ויש את הפתילה, השמן אשר 'על ראשך' רומז לנשמתו של אדם ועל השכינה ששורה על האדם המקיים שליחותו בעולם שכן 'שמן' גימטריא 'השכינה', אך ללא הפתילה לא תוכל הנשמה להאיר, והפתילה זה הגוף שרק באמצעותו יכול אדם לקיים את המצוות שבמעשה, אשר על כן, מלבד הידיעה שהשמן מונח על ראשו, נצרך גם שהפתילה תחובר יחד עם השמן, שהגוף והנשמה יהיו תואמים יחד ללא הפרעות מצד הגוף שגורמים לעיכוב בהדלקת הנר, וכאשר זוכר ממה שיש על ראשו ודואג שהפתילה לא תסכסך את האור, שמבטל את הגוף לנשמה, נשארים בגדי הלבן צחים ונקיים. או אז מגיע הגוף לתכליתו במלאות שליחותו בעולם ונגנז.

מרומם ורוחני הנקרא 'חלוקא דרבנן' שנעשה באמצעות מצוותיו.

בכל עת ירגיש כאילו מונח כד שמן על ראשו שכל סטיה עלולה לטנף בגדיו

צדיקי הדורות היו חוזרים כפעם בפעם על הביאור בפסוק 'בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר', והדברים מובאים כבר בכתבי תלמידי האר"י הקדוש ע"ה (שפתי כהן ויקרא ד ב): מזהיר לאדם שיראה בעצמו כאילו הוא לבוש בגדים לבנים שהוא הגוף וכאילו שמן על ראשו, ודאי שהוא נזהר שלא יטה לכאן ולכאן שלא ישפך השמן על בגדיו הלבנים ויטנפם, כן צריך האדם שלא יפנה דעתו רגע מהקדוש ברוך הוא כמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים טו ח) 'שויתי ה' לנגדי תמיד', ובה לא יבוא לידי חטא לעולם מאחר שמגמת פניו מורא הקדוש ברוך הוא. ובדברי מהר"י אדרבי ראינו כיצד יכול אדם לשמר את הבגד הלבן, על ידי שזוכר בכל עת חיותו בעולם הזה שמעשיו ככהן גדול בקודש הקדשים שכל תנועה ופעולה נעשית בשליחות קודש.

השמן נצרך לפתילה היא הגוף ורק כך יכול להאיר

הנה בנר יש את השמן ויש את הפתילה, השמן אשר 'על ראשך' רומז לנשמתו של אדם ועל השכינה ששורה על האדם המקיים שליחותו בעולם שכן 'שמן' גימטריא 'השכינה', אך ללא הפתילה לא תוכל הנשמה להאיר, והפתילה זה הגוף שרק באמצעותו יכול אדם לקיים את המצוות שבמעשה, אשר על כן, מלבד הידיעה שהשמן מונח על ראשו, נצרך גם שהפתילה תחובר יחד עם השמן, שהגוף והנשמה יהיו תואמים יחד ללא הפרעות מצד הגוף שגורמים לעיכוב בהדלקת הנר, וכאשר זוכר ממה שיש על ראשו ודואג שהפתילה לא תסכסך את האור, שמבטל את הגוף לנשמה, נשארים בגדי הלבן צחים ונקיים. או אז מגיע הגוף לתכליתו במלאות שליחותו בעולם ונגנז.

והסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה. דע מה למעלה ממך - עין רואה ואין שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבים. (אבות פ"ב, משנה א.)

יש לו לכל אדם הרוצה לא לבוא לידי עבירה לקיים מילת משנתנו 'והסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה' ומהי ההסתכלות 'דע מה למעלה ממך'.

יש לפרש בזה על פי אמרי קדשו של הרה"ק רבי יצחק אדרבי ע"ה (דברי שלום דרוש כ"ז) כי תפקיד כל איש מישראל בעולם הזה הוא כמו הכהן גדול הלושב בגדי לבן ומכין עצמו בסילודין להיכנס לקודש הקדשים, וכמו בכהן הגדול לאחר שיצא פושט הוא את בגדיו וגונזים אותם, ככה כל איש ואיש מישראל הוא כהן להקדוש ברוך הוא כמו שנאמר (שמות יט ו) 'ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש', וחייב כל אדם לעבוד ולשרת להקדוש ברוך הוא בהיותו בעולם הזה בבגדי לבן, כלומר, שלא ילך אחר חומר ויצרו הרע שהם בגדים צואים, אלא שילבש מידות טובות ויתנהג בדרכי מישרים שהם בגדי לבן וכו', ויתנהג האדם בהיות בעולם לעבוד עבודה זו עד שיזכה להקביל פני שכינה. וכיון שהכין עצמו לכך, לא ישתמש עוד מהמלבוש ההוא ומהחומר ההוא שנתלבש בו לעבוד אותה העבודה, כי לא נתלבש בחומר הזה כי אם לעבוד עבודה זו, וכיון שכבר נעשית, ראוי הוא שיגנז כמו שהיו גונזין בגדי לבן של כהן גדול, כי כבר הושג התכלית.

האדם בבואו לעולם הזה לעבוד עבודתו מתלבש בבגד לנשמתו שהוא הגוף, כי הרי הגוף אינו האדם עצמו בפנימיותו, ותפקידו לזכור שליחותו ככהן הגדול כאמור, ולשמר בגדיו שישארו בגדי לבן נקיים וצחים, וזאת על ידי שיסגל לעצמו מצוות ומעשים טובים וישמר מכל סיג וכתם של חטא. ועל כך אמר שלמה בחכמתו (קהלת ט ח) 'בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר' שבזכרו משליחותו בקודש ויודע שיתכן בכל רגע שישלים שליחותו ויקרא לבוא לפני מלכו ובוראו, והחכם שומר על עצמו מלכלוך כדי שלא יקרה חלילה שיקרא אל המלך ויבוא בבגדים מרופטים בלויי סחבות. וכששומר בגדיו בנקיות אזי גם כשיגיע עת פקודתו יגנז מלבושו כפי שנעשה עם בגדי הלבן, ויכנס בלבוש

יצא לאור ע"י מכון אור לישראלים
© כל הזכויות שמורות
אין להעתיק או להפיץ ללא אישור
מפורש בכתב ממכון אור לישראלים

